

การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์"

ของ นุจรีย์ พ่วงเฟื่อง

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรรณศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา ศรีพันธ์)

หัวหน้าภาควิชาบริหาร วิจัย และพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ผู้วิจัย	นุจรีย์ พวงเพ็ญ
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. การบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2565
คำสำคัญ	ทักษะของผู้บริหาร, ทักษะในศตวรรษที่ 21

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและข้าราชการครู ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ รวมจำนวนทั้งสิ้น 356 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน ได้แก่ การทดสอบทีและการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

Title	THE STUDY OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS' SKILLS IN THE 21 ST CENTURY UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE PHITSANULOK UTTARADIT
Author	Nucharee Phuangfueang
Advisor	Associate Professor Jitima Wannasri, Ed.D.
Academic Paper	M.Ed. Independent Study in Educational Administration, Naresuan University, 2022
Keywords	The School Administrators' Skills, The Skills in The 21st Century

ABSTRACT

The objectives of this research are 1) to study of the school administrators' skills in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit 2) to compare the school administrators' skills in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit, classified by their status and work experience. The sampling group are the school administrators and the teacher in Phitsanulok province under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit in the total amount of 356 people. The instruments that used was the questionnaire with a rating scale of 5 levels. The statistics was mean, standard deviation used for data analysis and T-test and One Way ANOVA used in hypothesis testing.

The result found that:

1. The school administrators' skills in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit in overall at the highest level was learning skill and the lowest level was creative and invention skill.

2. The comparison of the school administrators' skills in the 21st century under the secondary educational service area office Phitsanulok Uttaradit of the administrators and the teachers with different position and work experience. It was found out that there was no statistically significant difference in both the overall.

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ได้สละเวลาอันมีค่ามาให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจผู้วิจัยมาโดยตลอดจนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบ้างในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญและคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารและคณะครู ที่ให้ความอนุเคราะห์แก่ผู้วิจัยในการให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการตรวจสอบเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการตอบแบบสอบถาม ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดีจนสามารถทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้บริหารและข้าราชการครู ในสถานศึกษาจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดีสำหรับการทำวิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ พี่น้องนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 33 ที่ให้กำลังใจ ให้คำปรึกษา และให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน อย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษาต่อไป

นุจรีย์ พ่วงเฟื่อง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....ง	
ประกาศคุุณุปการ.....ฉ	
สารบัญ.....ช	
สารบัญตาราง.....ญ	
สารบัญภาพ.....ฉ	
บทที่ 1 บทนำ.....1	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1	
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....4	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....4	
สมมติฐานของการวิจัย.....4	
ขอบเขตของการวิจัย.....4	
นิยามศัพท์เฉพาะ.....6	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....8	
ความหมายของการบริหาร.....9	
ความหมายของการบริหารสถานศึกษา.....9	
หลักการบริหารสถานศึกษา.....10	
ทักษะการบริหาร.....11	
ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา.....11	

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21.....	13
บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	27
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	32
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36
บทที่ 4 ผลการวิจัย	38
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน	38
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	39
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	45
บทที่ 5 บทสรุป	47
สรุปผลการวิจัย.....	48
อภิปรายผล	50
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก.....	61
ประวัติผู้วิจัย	76

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากทัศนะ นักวิชาการ	23
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์	33
ตาราง 3 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง	38
ตาราง 4 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	39
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์	39
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการสื่อสารและ ความร่วมมือ	40
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการ เปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี	41
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการเรียนรู้	42
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการจัดการและ การปรับตัว	43
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรม	44

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง45

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....46

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	32
---------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันความท้าทายของโลกศตวรรษที่ 21 ที่มีความสำคัญหลัก คือ การปฏิวัติดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจากการมีการเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 รวมถึงความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 จากผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2560) รายงานเกี่ยวกับปัญหาหลายประการของระบบการศึกษา นับตั้งแต่มาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษา และการพัฒนาบุคลากรด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสมขาดความคล่องตัว มีปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นของประเทศไทย โดยยึดหลักสำคัญในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการจัดการศึกษาเพื่อความเท่าเทียมและทั่วถึง หลักการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคม ตามแนวคิดการจัดการศึกษา ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษา และได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21”

สถานศึกษาเป็นองค์การที่มีความสำคัญ มีหน้าที่สร้างและพัฒนาบุคคลให้นำความรู้ความสามารถไปพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับนานาประเทศ ผู้นำหรือผู้ที่มีบทบาทสูงสุดในสถานศึกษา ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำคือกุญแจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืน เป็นผู้นำยุคใหม่ที่มีทักษะในการบริหารงาน เป็นผู้นำแห่งการเรียนรู้ ผู้นำทางวิชาการ มีความรู้ความสามารถ และมีความสามารถบริหารงานให้เกิดประสิทธิผลทั่วทั้งองค์กร ความเป็นมืออาชีพ สามารถเชื่อมโยงสภาพปัจจุบันและภาพอนาคต สร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วม มุ่งพัฒนาความสามารถของบุคลากรเพื่อสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีศักยภาพที่หลากหลายด้านจึงจะสามารถนำพาองค์กรประสบความสำเร็จได้ เพราะตัวแปรที่สำคัญที่สุดก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งในการจัดการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษาจะประสบความสำเร็จหรือไม่ องค์กรจะต้องมีผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่ทันสมัย รู้จักหน้าที่การงานที่รับผิดชอบและพัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีของโลก (บุญช่วย สายราม, 2559) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอิทธิพลต่อคุณภาพของการศึกษา เป็นตัวแปรสำคัญในการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นเหมาะสมกับโลกที่เปลี่ยนแปลงไป มีความรู้ทฤษฎีและประสบการณ์ รู้ทักษะบทบาทหน้าที่ที่เหมาะสมกับยุคปัจจุบัน คือ ศตวรรษที่ 21 เพื่อเปลี่ยนแปลงในการบริหารการศึกษายุคใหม่ ที่จะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ (วิจารณ์ พานิช, 2556)

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ วางแผน อำนาจการ และมอบหมายงานในกำกับให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด เป็นบุคคลสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ของสถานศึกษา ผู้บริหารต้องอาศัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ในการปฏิรูปตนเองเพื่อเสริมสร้างให้สามารถบริหารจัดการความเปลี่ยนแปลงและกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้มีประสิทธิผล ดังนั้น ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยสำคัญของผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ย่อมนำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลกและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามเป้าหมายที่วางไว้

ปัจจุบันอุปสรรคที่สำคัญในการปฏิรูปการศึกษ่อีกอย่างหนึ่ง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาขาดวิสัยทัศน์ และขาดภาวะผู้นำที่เข้มแข็ง ทั้งผู้นำระดับสูงและระดับกลาง ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ก็จะตามแนวการทำงานของผู้นำระดับสูงและนโยบายต่าง ๆ ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาไม่กล้าวิพากษ์ วิจารณ์หรือตัดสินใจทำสิ่งใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากนโยบายที่ได้รับมา หรือแนวปฏิบัติแบบเดิม ๆ ที่ทำสืบกันมาช้านาน จึงทำให้ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งนายณัฐพล ทีปสุวรรณ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำนโยบายรัฐบาล แผนปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ในการนำมาต่อยอดเป็นแนวทางในการบริหารของรัฐบาล และได้มอบนโยบายการปฏิบัติงานให้แก่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่มีคุณภาพจะสะท้อนในทุกภาคส่วนของสถานศึกษา เพราะคุณภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษา (ณัฐพล ทีปสุวรรณ, 2562)

การศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ต้องอาศัยทักษะการบริหารจัดการหลากหลายด้าน นักบริหารการศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ สำหรับนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารการศึกษา ภารกิจใหม่ของนักบริหารการศึกษาจึงต้องเพิ่มภารกิจด้านการจัดการนวัตกรรม หรือการบริหารนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้อง

กับความก้าวหน้า ของแวดวงการศึกษา (จักรกฤษณ์ สิริรินทร์, 2562) ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันจะต้องมีหน้าที่ในการนำแนวคิดใหม่ๆ ไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาด้านต่าง ๆ สร้างภาพพจน์ให้เป็นผู้นำทางวิชาการ ต้องทำตัวเป็นผู้จุดประกายความคิดในการพัฒนาคุณภาพงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ต้องอาศัยบุคลากรที่ทำหน้าที่บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร นักกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ได้ผลผลิตที่ดีเลิศ จึงเป็นแนวทางการปฏิรูปเพื่อนำไปสู่ผู้บริหารที่อยู่ในศตวรรษที่ 21 (ศศิตา เพลินจิต, 2558) ซึ่ง Puccio (2011) และ Robinson (2011) ได้กล่าวสอดคล้องกันว่า การเป็นผู้นำสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีความจำเป็นที่ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นผู้นำในกระบวนการ ทาวิธีใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการได้อย่างมีคุณภาพ หรือสามารถปรับปรุงต่อยอดของเดิม เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาพัฒนาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมาย

ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญที่ต้องอาศัยทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ในการบริหารจัดการทรัพยากรและความสมดุลทางการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ เพื่อให้บริหารจัดการศึกษาบรรลุผลสำเร็จ ช่วยเสริมสร้างให้เกิดแรงบันดาลใจ เพื่กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความร่วมมือในการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลในองค์กรอย่างมาก จะเห็นว่าผู้บริหารที่มีทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ย่อมนำพาสถานศึกษาก้าวไปสู่ความสำเร็จ สามารถสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก และการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างแน่นอน

รายงานผลการดำเนินงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประจำปี 2563 พบว่า ระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการเตรียมความพร้อมผู้เรียนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีการปรับปรุงพัฒนาและขับเคลื่อนการยกระดับคุณภาพการศึกษาจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นองค์ความรู้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง พัฒนาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสพการณ์ทำงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ผู้บริหารได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์
2. ผู้บริหารได้ข้อมูลสารสนเทศทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสพการณ์ทำงาน
3. สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนพัฒนาทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ให้เกิดทักษะในการบริหารสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสพธิผล มีคุณภาพ

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครู มีความคิดเห็นต่อทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน
2. ผู้ที่มีประสพการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

จากการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ มีขอบเขตดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขึ้นจาก การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557), ชัยยนต์ เปาพาน (2559), วิจารย์ พานิช (2559), วิโรจน์ สารรัตน์ (2561), อมรรัตน์ เตชะนอก (2563), Johnson, D. W., & R. T. (1989) และ Hoyle, English and Steffy (2005) สรุปได้ 5 ทักษะ ได้แก่

1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี
3. ทักษะการเรียนรู้
4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว
5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น

- 1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็น
 - 1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1.2 ครู
- 1.2 ประสบการณ์ทำงาน จำแนกเป็น
 - 1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี
 - 1.2.2 5-10 ปี
 - 1.2.3 11 ปีขึ้นไป

2. ตัวแปรตาม คือ ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีทั้งหมด 5 ทักษะ ดังนี้

- 2.1 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ
- 2.2 ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี
- 2.3 ทักษะการเรียนรู้
- 2.4 ทักษะการจัดการและการปรับตัว
- 2.5 ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 57 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 117 คน และครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 2,164 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,281 คน (ที่มาข้อมูล : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565) (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน และข้าราชการครู จำนวน 317 คน ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 356 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา แบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเลือกกลุ่มครูโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนประชากรครูในแต่ละอำเภอ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะการสื่อสาร รู้จักการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยปรับตัวตามบทบาทที่ได้รับผิดชอบ เป็นผู้นำที่สร้างสรรค์ นวัตกรรม มีทักษะในการคิดค้นริเริ่มสิ่งใหม่ ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประกอบด้วย 5 ทักษะ ดังนี้

1.1 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงาน สามารถพูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้เทคนิคการสื่อสาร การพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และความสำเร็จในองค์กร

1.2 ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ รวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี มีความสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่รวดเร็วและกว้างขวาง ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว

1.3 ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งต่างๆ ทั้งเอกสารสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลเครือข่าย อินเทอร์เน็ต โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ จะทำให้นำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

1.4 ทักษะการจัดการและการปรับตัว หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการโดยนำแนวคิดและทฤษฎีการบริหาร มาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการทำงาน

สามารถบริหารเวลาและสามารถปรับเปลี่ยนบทบาท เป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนกำหนดแนวทางปรับองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความรวดเร็วคล่องตัว สอดคล้องบริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถนำสถานศึกษาสู่เป้าหมายคุณภาพที่กำหนด

1.5 ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่ม คิดสิ่งใหม่เพื่อพัฒนาการจัดการสถานศึกษา สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม คิดออกแบบวิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงต้องมีการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

2. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือผู้รักษาราชการในตำแหน่งดังกล่าว สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก ในปีการศึกษา 2565

3. ครู หมายถึง ข้าราชการครูมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในจังหวัดพิษณุโลก ในปีการศึกษา 2565

4. สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยในการศึกษาครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะสถานศึกษาที่อยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดพิษณุโลก ในปีการศึกษา 2565

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหาร
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 หลักการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 ทักษะการบริหาร
 - 1.5 ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
 - 2.1 ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.2 ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.3 บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.4 ความหมายทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
 - 2.5 กรอบแนวคิดทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
 - 2.6 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
3. บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
 - 3.1 ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่
 - 3.2 วิสัยทัศน์
 - 3.3 พันธกิจ
 - 3.4 เป้าหมาย
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหาร

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 43) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร คือ การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยการใช้กระบวนการในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน การประสานงาน การติดต่อ การอำนวยความสะดวก การประเมินผล และการปฏิบัติงาน เป็นต้น

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2554, หน้า 3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง บุคคล ทั้ง 2 คนขึ้นไปดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่บุคคล ร่วมกันกำหนดโดยใช้ทรัพยากร เทคนิค ตามกระบวนการอย่างมีระบบ และมีความเหมาะสม

สุนทร โคตรบรรเทา (2554, หน้า 2-3) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร เป็นกระบวนการ ทำงานกับคน คือ การทำให้คนตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมกันทำงาน และโดยคน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สูงสุดตามที่องค์การตั้งไว้

พิมพกา ธรรมสิทธิ์ (2554, หน้า 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การที่บุคคล ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีระบบ ระเบียบ กฎเกณฑ์และใช้เทคนิคต่าง ๆ ด้วยการประสานสัมพันธ์ และทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

บรรจบ บุญจันทร์ (2556, หน้า 38) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหาร หมายถึง การทำ กิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหาร และสมาชิกในองค์การ เพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การ

กล่าวโดยสรุป การบริหาร หมายถึง การทำกิจกรรมโดยมีบุคคล 2 คนขึ้นไป ร่วมกัน ดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้กิจกรรมต่าง ๆ สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 8) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ที่จะต้องกำหนดแบบแผน กำหนดขั้นตอนและวิธีการต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน อย่างมีระบบ เพื่อบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ ในการบริหารงานจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ ดังนั้น ผู้บริหารจึงมีหน้าที่ในการนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการการบริหารที่เหมาะสม มาใช้ให้เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารสถานศึกษา

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2557, หน้า 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันโดยใช้กระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนา บุคคลให้ตรงตามเป้าหมายของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่ ความรู้ความสามารถ บุคลิกภาพ พฤติกรรม และคุณธรรม โดยใช้กระบวนการต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาตรงตาม เป้าหมายของสังคม

มูนา จารง (2560, หน้า 30) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางปฎิรูปการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ โดยให้มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาไปยังคณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป เพื่อความยืดหยุ่นและความรวดเร็วในการบริหารจัดการให้องค์กรมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

ไกรสร เจียมทอง (2561, หน้า 31) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การบริหารงานสถานศึกษา คือ การบริหารงานต่าง ๆ เช่น การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป เพื่อการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาให้มีทักษะในการจัดการการศึกษา จัดสรรงบประมาณให้มีความเหมาะสม มีการประสานชุมชน และองค์กรที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษา ที่มีผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง กำหนดแบบแผน วิธีการ และขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

หลักการบริหารสถานศึกษา

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550, หน้า 44-45) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา สามารถแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ไว้ดังนี้

1. การตั้งวัตถุประสงค์จะให้ทิศทางการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. การวางแผนเป็นการเลือกแนวทางในการปฏิบัติงานจากแนวทางหลาย ๆ แนวทาง การวางแผนมีประโยชน์เพราะเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการทำให้สำเร็จ การวางแผนจะช่วยประหยัดเวลาในการทำงานเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. การจัดองค์กร ประกอบด้วย โครงสร้างของหน่วยงาน และกระบวนการขององค์กร ในฐานะเป็นโครงสร้าง เป็นรูปของความสัมพันธ์ การจัดองค์กรเป็นการกำหนดตำแหน่งของบุคลากรในการปฏิบัติงาน เช่น การมอบหมายงานและหน้าที่รับผิดชอบ การประสานงาน และการผสมผสานกิจกรรมของทุกคน

สัมมา ธนินัย (2553, หน้า 95) ได้กล่าวถึง การบริหารการศึกษาจะให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้นั้น ให้ผู้บริหารจะต้องมีหลักการการบริหาร ดังนี้

1. การวางแผนเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ชัดเจน
2. การวางแผน และนำเทคนิคในการบริหารงาน
3. การจัดโครงสร้าง และวางระบบงาน

4. การใช้ทรัพยากร และค่าใช้จ่ายที่คุ้มค่า
5. การใช้อำนาจในการสั่งการ และควบคุม
6. การประเมินผลเพื่อปรับปรุงงาน

ประภาพรรณ รักเลียง (2556, หน้า 17) ได้กล่าวถึง หลักการบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 8 ประการ ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ
2. ประสิทธิผล
3. การประหยัด
4. ความเป็นธรรม
5. ความครอบคลุม
6. ความซื่อสัตย์และมีเกียรติ
7. ความรับผิดชอบ
8. การมีส่วนร่วม

กล่าวโดยสรุป การบริหารสถานศึกษาจะให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้นั้น จะต้องเริ่มต้นการวางแผนเป้าหมาย การวางแผน การจัดโครงสร้างการบริหารงานต่าง ๆ การใช้ทรัพยากร การสั่งการ การควบคุม และการประเมินอย่างต่อเนื่อง

ทักษะการบริหาร

วิโรจน์ สารรัตน์ (2553, หน้า 3) ได้ให้ความหมายทักษะการบริหารไว้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถที่จะเปลี่ยนแปลง ความรู้สู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลตามที่พึงประสงค์

สัมนา ธนิตย์ (2553, หน้า 57) ได้ให้ความหมายทักษะการบริหารไว้ว่า ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร หากมีทักษะทางการบริหารไม่เพียงพอ จะส่งผลต่อการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จแตกต่างกันไป ซึ่งทักษะทางการบริหารแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะด้านเทคนิคการทำงาน ทักษะด้านมนุษย์ และทักษะด้านความคิด

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบริหาร หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารที่ใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้

ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา

จันทรานี สงวนนาม (2553, หน้า 29-30) ได้กล่าวถึง ทักษะที่จำเป็นของผู้บริหาร มี 3 ทักษะ ตามแนวคิดของแคทซ์ (Katz, 1955) ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

1. ทักษะด้านเทคนิควิธี คือ ความสามารถในการใช้ความรู้ วิธีการ เทคนิค และเครื่องมือที่จำเป็นเพื่อผลสำเร็จของงานที่ได้มาจากประสบการณ์ การศึกษา และการฝึกอบรมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ คือ ความสามารถในการคิดตัดสินใจทำงานร่วมกับคนอื่น และทำให้คนอื่นให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การจูงใจคน และการประยุกต์ภาวะผู้นำมาใช้ในการบริหารงาน

3. ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ความสามารถในการมององค์รวมอย่างทะลุปรุโปร่ง เพื่อให้องค์กรมีความสมบูรณ์โดยรวม โดยการมอบหมายงานให้เหมาะสมกับผู้ร่วมงาน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2553, หน้า 12) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารแต่ละระดับขั้นต้องมีทักษะทางการบริหาร ดังนี้

1. ทักษะทางด้านเทคนิค คือ ความสามารถในการใช้เครื่องมือหรือวิธีการเฉพาะ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารในการทำงานเฉพาะทางได้อย่างเชี่ยวชาญ รู้กระบวนการการทำงานอย่างลึกซึ้ง สามารถเป็นตัวอย่างแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมทั้งปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ผู้ที่มีทักษะเชิงเทคนิคจะต้องผ่านการศึกษาอย่างเป็นทางการ และได้รับการอบรมมาระดับหนึ่ง มีความชำนาญในระดับผู้ประกอบวิชาชีพ ทักษะเชิงเทคนิคมีความสำคัญมากต่อผู้ปฏิบัติงาน และผู้บริหารระดับต้น

2. ทักษะทางด้านมนุษย คือ ความสามารถที่จะทำงานร่วมกับคนอื่นหรือเข้ากับคนอื่นได้ สร้างความรู้สึกที่ดี และความจงรักภักดีสามารถจูงใจบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือกลุ่มทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานกับคนอื่นอย่างมีประสิทธิภาพ คนที่มีทักษะด้านมนุษยจะต้องรู้จักตนเอง และมีความเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นอย่างแท้จริง

3. ทักษะทางด้านความคิด คือ ความสามารถในการมอง และเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับสภาพแวดล้อมภายนอก และความสามารถวินิจฉัยปัญหาภายในองค์กร ที่จะนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์เพื่อพัฒนาองค์กรได้อย่างถูกต้องทิศทาง

Katz, 1966 (อ้างอิงใน สุนทร โคตรบรรเทา, หน้า 9-11) ได้กำหนดทักษะที่จำเป็นในกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีทักษะพื้นฐาน ดังนี้ คือ

1. ทักษะด้านวิชาการ หมายถึง การมีความเข้าใจ และมีความชำนาญเกี่ยวกับวิธีการ กระบวนการ และกลวิธีต่าง ๆ ของงานในองค์กร

2. ทักษะด้านมนุษย หมายถึง ทักษะของผู้บริหารในการทำงานกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพทั้งเป็นรายบุคคล และเป็นกลุ่มบุคคล เช่น การเข้าใจตนเอง ยอมรับตนเอง การเอาใจใส่ เพราะผู้บริหารไม่ว่าอยู่ในตำแหน่งใดจะต้องทำงานโดยผ่านบุคคลอื่น นั่นคือ ผู้บริหารจะต้องรู้จักใช้ทักษะมนุษย จึงจะปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย

3. ทักษะด้านสังกัด หมายถึง ความคิดรวบยอด ได้แก่ ความสามารถของผู้บริหารในการมององค์การโดยรวม การมองเห็นการเชื่อมโยงขององค์การต่าง ๆ ขององค์การ จึงต้องอาศัยความรู้เกี่ยวกับการบริหารเป็นสำคัญ

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบริหารของผู้บริหาร เป็นทักษะที่ผสมผสานระหว่างความรู้และความสามารถในการทำงาน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ทักษะด้านเทคนิควิธี ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านความคิด

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ความหมายของผู้บริหารสถานศึกษา

สมพร แพร่ม้วน (2551, หน้า 13) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบ การบริการสถานศึกษา โดยการนำสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามภารกิจองค์กร ซึ่งจะต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีจรรยาบรรณ มีคุณธรรม และคุณลักษณะเฉพาะ ใช้กระบวนการบริการที่เน้นการมีส่วนร่วมของบุคลากร และองค์กรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

ศศิทิพ ทิพโม (2552, หน้า 2) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่การศึกษาปฐมวัยจนถึงระดับอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา เป็นผู้นำพาโรงเรียนให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยใช้วิธีการ และศิลปะต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานด้วยความสามารถ

จิรวรรณ พิงสุข (2553, หน้า 8) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อนำพาบุคลากรในสถานศึกษาให้พร้อมที่จะดำเนินการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ทำหน้าที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของรัฐและเอกชน

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา โดยใช้ความรู้ความสามารถ และมีอำนาจสูงสุดในการทำหน้าที่กำหนดทิศทางในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา

สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2555, หน้า 4 กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีสิ่งสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายมี 2 ประเภท ดังนี้ 1) มีคุณสมบัติทั่วไป ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง อดทน อดสาหะ ความขยันหมั่นเพียร มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีทักษะในการวินิจฉัยสั่งการ รักษาระเบียบวินัย ซื่อสัตย์สุจริตมีความตรงต่อเวลา การบริหารเวลา มีบุคลิกภาพที่ดี และ 2) มีคุณสมบัติในด้าน

มาตรฐานความรู้ ประสบการณ์วิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาและต้องมีมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภา

ธงชัย สันติวงศ์ (2555, หน้า 3) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมีหลักเกณฑ์ มีหลักวิชาการมาประยุกต์กับความสามารถ และใช้ยุทธศิลป์คู่ไปกับยุทธศาสตร์ ทั้งนี้ภายใต้สภาพโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจึงต้องเก่งกว่ายุคก่อน คือ แผนที่จะต้องมีการจัดการองค์กรภายในเป็นส่วนใหญ่ให้มีระบบและดำเนินการไปได้ราบรื่น แล้วจะต้องสามารถเผชิญและเอาชนะวิกฤตต่าง ๆ ได้ด้วย

กล่าวโดยสรุป ผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งในการนำองค์กรไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ เป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความรับผิดชอบ มีความสามารถในการทำงาน และคุณสมบัติหลายอย่างรวมกันตามที่หน่วยงานต้องการ

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา

ทิพวรรณ ชมพูพันธ์ (2552, หน้า 15) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมในด้านการพัฒนาครู การมีส่วนร่วม การจัดสรรทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมด้านการวิจัย แนะนำเทคโนโลยีใหม่ๆ มาใช้ มีการนิเทศติดตามผลการแก้ปัญหา และตัดสินใจในการเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กร บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

จารุณี ดวงแก้ว (2553, หน้า 21) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการเสริมสร้างสิ่งต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เป็นการเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษา การเสริมสร้างการเป็นผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงการเสริมสร้างกระบวนการบริหารหลักสูตร และการสอนที่มีประสิทธิภาพ และการเสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เต็มศักยภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง (2554, หน้า 6) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาท 3 ประการที่จะสามารถนำองค์กรสู่ความสำเร็จ คือ 1) มีความรู้แท้จริงในเรื่องที่ทำ รู้เหตุรู้ผล รู้หลักวิชา รู้ที่ไปที่มาของเรื่องที่ทำ และสามารถคาดคะเนเพื่อหาแนวทางแก้ไขได้ในสิ่งผิดปกติ 2) มีประสบการณ์ ไหวพริบ ปฏิภาณ มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้ไปใช้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะกลายเป็นความพิเศษ อันเกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ไหวพริบ และ 3) มีความสามารถในการสื่อสารความเข้าใจ มีการสนทนาที่สร้างสรรค์ ประสานสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับบริการ รู้จักอดทน เพื่อจะได้ทำผลงานที่ตอบสนองความต้องการให้ถูกต้อง

สุภัททา ปินทะแพทย์ (2555, หน้า 5) กล่าวว่า ในการบริหารจัดการองค์กร การมีผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการบริหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีภาวะ

ผู้นำของผู้บริหาร เป็นปัจจัยที่จะทำให้การดำเนินงานภายในองค์กรประสบความสำเร็จ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานเพื่อบ่มไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถนำพาองค์กรให้มีความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทำงานร่วมกันได้ ภาวะผู้นำเปรียบเสมือนอาวุธของผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นำที่จะเป็นนักบริหารการศึกษาที่ได้ชื่อว่ามีอาชีพ คือ ผลสัมฤทธิ์ และประสิทธิภาพของงาน

Harsey and Blanchard (1993, หน้า 103) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของกลุ่ม และกิจกรรมโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1) บทบาทด้านบุคคล ได้แก่ บทบาทการเป็นหัวหน้าองค์กรและผู้นำของหมู่คณะ 2) บทบาทในด้านข้อมูลสารสนเทศ ได้แก่ บทบาทในการเป็นศูนย์กลางของระบบ ประสานขององค์กรอันประกอบด้วยมารับข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันและเป็นรูปมาทำมากที่สุดและ 3) บทบาทในการตัดสินใจ ได้แก่ บทบาทในการเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์กิจกรรมใหม่ ๆ เป็นผู้จัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ เป็นผู้จัดการความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ภายในองค์กร

กล่าวโดยสรุป บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา คือ ผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริมในด้านการพัฒนาครู การมีส่วนร่วม การจัดสรรทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ รวมถึงการจัดการกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในหน่วยงานนั้น ๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้

ความหมายทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

บุนผา เรืองรอง (2556, หน้า 12-13) ได้เรียบเรียงแนวคิดของจอห์น ดิวอี้ (John Dewey) เป็นผู้นำนักปราชญ์ โดยเชื่อว่ามนุษย์จะต้องรู้จักปรับตัวเพื่อให้มีชีวิตรอด ดังที่ให้ความหมายว่าหลักแห่งการศึกษามนุษย์ต้องเผชิญกับปัญหา ต้องมีการฝึกให้มนุษย์ให้รู้จักแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากการกระทำ ฝึกคิด ฝึกทักษะกระบวนการต่าง ๆ ฝึกลงมือทำ ฝึกปฏิบัติประสบการณ์ที่มนุษย์เผชิญ และการปรับตัวให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องสำคัญและจะต้องนำไปใช้เป็นแนวคิดของการจัดการศึกษา

สิริรัตน์ นาคิน (2557, หน้า 4) กล่าวว่า ในปัจจุบัน การศึกษาเป็นการขวนขวายหาความรู้ที่เป็นแบบกลไก ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ศาสนา ปรัชญา ธุรกิจ หรือเทคนิควิทยาที่เรากำลังสังสมขึ้น ทั้งความเชี่ยวชาญงานอาชีพเฉพาะด้านของเรา จิตของเราปฏิบัติอยู่ในร่องรางแคบๆ วิถีชีวิตของเราทั้งในบ้าน นอกบ้าน ล้วนทำให้จิตคับแคบและไม่สมบูรณ์ทั้งหมดนี้นำมาซึ่งวิถีชีวิตอันเป็นเสมือนเครื่องจักรกล

Gardner (1993, หน้า 25) เป็นปรมาจารย์ด้านการสอนการคิดแห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ผู้ที่มีผลงานโดดดังจากทฤษฎีพหุปัญญา ได้เขียนหนังสือ Five Minds for the Future ต้องการให้ทุกคนได้รู้คำตอบของการเกิดวิธีการเรียนรู้และการรู้คิดด้วยจิตทั้ง 5 ประการ สำหรับ 5 ลักษณะ

ของจิตนั้นบอกว่า คือ สมรรถนะ (Competencies) ซึ่งเป็นคำใหม่ของราชบัณฑิตยสถาน คำนี้มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า สมรรถนะที่หมายถึงความสามารถ

1. จิตชำนาญการ เป็นวิธีคิดเกี่ยวเนื่องกับสาขาวิชาหลัก ๆ (ประวัติศาสตร์ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ) และสาขาวิชาต่าง ๆ (กฎหมาย แพทย์ การจัดการการเงิน) รวมถึงงานพัฒนศิลป์ และการทำธุรกิจการค้า

2. จิตสังเคราะห์ หรือความสามารถในการสังเคราะห์ข้อมูลที่มีมากมายจนได้เป็นข้อสรุป

3. จิตสร้างสรรค์ คือความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เมื่อลองดูก็จะเห็นว่ามนุษย์จะเป็นผู้สร้างสรรค์ก็ต่อเมื่อมีความเชี่ยวชาญในทางใดทางหนึ่งไม่ต่ำกว่า 10 ปี เช่น โมซาร์ท แต่งเพลงคลาสสิกขึ้นยอดตอนอายุ 15-16 ปี

4. จิตเคารพ คือความสามารถในการเคารพ ร่วมมือกับคนอื่น ถึงแม้จะมีความคิดเห็นและค่านิยมที่แตกต่างกัน สิ่งทีการ์เดนเนอร์ พูดถึงนี้ใกล้เคียงกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่การเคารพซึ่งกันและกัน นับถือยอมรับในความแตกต่างของกันและกันโดยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

5. จิตจริยธรรม คือ การมีจริยธรรมอยู่ในพื้นฐานของจิตใจ บุคลิกอุปนิสัยที่พึงประสงค์อันก่อให้เกิดความมีจริยธรรมเป็นเรื่องพึงพิจารณาของทุกสังคม

อมรรัตน์ เตชะนอก (2563, หน้า 372) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องมีการพัฒนาตนเอง และรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ในศตวรรษที่ 21 ให้มีประสิทธิภาพ โดยการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน คิดหายุทธศาสตร์ ในการบริหารจัดการใหม่ ๆ ให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลลัพธ์

กล่าวโดยสรุป ทักษะการบริหารของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่มีความจำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ ผู้บริหารจะต้องมีทักษะที่ปรับเปลี่ยนจากอดีต เนื่องจากโลกในยุคปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

กรอบแนวคิดของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

กรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์ สำหรับทักษะในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียน ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นระบบสนับสนุนการเรียนรู้ จึงเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน ได้แก่ การพัฒนาครู หลักสูตรและการเรียนการสอน มาตรฐานและการประเมิน สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้ามสาระวิชาไปสู่การเรียนรู้ในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ซึ่งครูจะไม่ได้เป็นผู้สอน นักเรียนจะเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครู

จะออกแบบการเรียนรู้ เป็นผู้อำนวยความสะดวก และฝึกฝนให้ตนเองเป็นโค้ช ในการเรียนรู้แบบ PBL ของนักเรียน ซึ่งชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (PLC) คือ สิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้ อันเกิดจากการรวมตัวกันของครูในการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ในการทำหน้าที่ของครูแต่ละคน (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 16-21)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2557, หน้า 5-6) กล่าวว่า แนวคิดของทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกิดขึ้นมาจากหลายกลุ่มวิเคราะห์แต่ในที่สุดแล้วจะอยู่ในทักษะกลุ่มหลัก 7 กลุ่มนี้เป็นหลักสำคัญ คือ

1. ทักษะทางด้านเทคโนโลยี เป็นทักษะที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ คนในยุคใหม่ โดยเฉพาะยุคศตวรรษที่ 21 จะต้องเรียนรู้ และสามารถใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะทักษะที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารที่รวดเร็ว และกว้างขวาง
2. ความสนใจใคร่รู้ และมีจินตนาการ โลกในศตวรรษที่ 21 จะมีความรู้ และแหล่งความรู้มหาศาล ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง จึงเป็นทักษะที่จำเป็น
3. การคิดวิจารณ์ญาณและการแก้ปัญหา ทักษะสำคัญ คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ สิ่งที่ได้มาจากการศึกษา และต้องให้ความสำคัญกับทักษะในการแก้ปัญหาที่มีเหตุผลควบคู่ไปด้วย
4. ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม ทักษะในการคิดใหม่ ๆ เป็นสิ่งจำเป็นในศตวรรษที่ 21 เพราะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงต้องมีการแก้ปัญหาโดยใช้ความคิดใหม่ ๆ ซึ่งความคิดใหม่ ๆ นั้น คือ นวัตกรรม เป็นผลผลิตทางความคิดสร้างสรรค์เป็นสำคัญ
5. ทักษะในการสื่อสารและร่วมมือกัน ยุคของศตวรรษที่ 21 เป็นยุคของความร่วมมือ ผู้คนติดต่อกันผ่านเทคโนโลยีและการสื่อสารในรูปแบบใหม่ ๆ ความสามารถด้านนี้จึงมีความจำเป็นเช่นกัน
6. การคิดในเชิงธุรกิจและทักษะประกอบการ เป็นทักษะในเชิงดำเนินงานทางธุรกิจ และการค้า การพัฒนาทักษะนี้จะทำให้มีความพร้อมในการทำงานทางด้านเศรษฐกิจและการค้าเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นลักษณะของโลกในยุคศตวรรษที่ 21
7. ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและการสนใจต่อโลก ทักษะนี้มากับแนวคิดโลกาภิวัตน์ ที่คนในสังคมโลกจะต้องรู้จักคนอื่น ๆ โดยเฉพาะในโลกอื่นที่ไม่ใช่โลกของตนเอง เพื่อเป้าหมายในการอยู่ร่วมกัน

ชัยยนต์ เพาพาน (2559, หน้า 6-9) ได้เขียนบทความเรื่อง แนวคิด และทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า การเป็นผู้บริหารสถานศึกษา

ในศตวรรษที่ 21 ที่ดีมีคุณภาพ มีแนวทางการบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่นำไปสู่การสร้างคุณภาพทางการศึกษา ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนบทบาท จากการเป็นผู้ควบคุม มาเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการสื่อสารที่ดี มีวินัยในตนเอง รู้จักแก้ปัญหา มีความรับผิดชอบ มีทัศนคติที่ดี มีคุณธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ควรมีที่ปรึกษาที่มีความรู้ และประสบการณ์มาช่วยเหลือ ไม่ควรสร้างคู่แข่งในอนาคต เข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเคารพความแตกต่างทางวัฒนธรรมทุกระดับ
2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ และสร้างสรรค์นวัตกรรมการแก้ปัญหาใหม่ ๆ บริหารงานโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม และแบ่งปันประสบการณ์ด้านผู้นำ
3. การจัดการเชิงรุก ผู้บริหารควรบริหารงานเชิงป้องกัน และพัฒนามากกว่าการแก้ไขปัญหา มีการวางแผนล่วงหน้า มีการจัดการอย่างมีวิจาร์ณญาณ หรือตั้งรับปัญหาลักษณะของการทำงานเชิงรุก
4. การบริการที่เสมอภาค ผู้บริหารควรเอาใจใส่ เห็นคุณค่าของคน และมีจิตสร้างสรรค์ ต้องรู้จักส่งเสริมการให้บริการอย่างเสมอภาค เป็นธรรม มีความยืดหยุ่น ให้กับผู้รับบริการมากที่สุด
5. การปรับองค์การให้เป็นองค์การขนาดเล็ก ผู้บริหารควรเป็นผู้นำตัวอย่างในการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในปัจจุบัน และอนาคต โดยการสร้างความคล่องตัว และมีประสิทธิภาพให้เกิดขึ้น มีบุคลากรเข้าปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานจำนวนพอเหมาะ จากการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่
6. การสร้างหุ้นส่วนทางการศึกษา ผู้บริหารแห่งอนาคตควรสร้างแนวคิดเชิงบวก สร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับองค์กรอื่น ๆ ควรลดกำลังคน ลดงบประมาณ และเกิดประสิทธิภาพโดยการติดต่อเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการในกิจกรรมบางอย่าง

วิจารณ์ พานิช (2559, หน้า 15-16) กล่าวว่า ในการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21 ผู้นำการเปลี่ยนแปลง ต้องมีทักษะผู้นำ มีภาวะผู้นำ เป็นผู้ที่จะเข้าไปร่วมกันสร้างความเปลี่ยนแปลง เพราะโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรม ดังนั้นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 สามารถแจกแจง ได้ดังนี้

1. ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจาร์ณญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)
2. ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)
3. ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural Understanding)

4. ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership)
5. ทักษะด้านการสื่อสารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Computing & Media Literacy)
6. ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing & Media Literacy)
7. ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career & Learning Self-reliance)
8. ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill)
9. ทักษะการเปลี่ยนแปลง (Change)
10. ภาวะผู้นำ (Leadership)

วิโรจน์ สารรัตนะ (2561, หน้า 7-9) ได้เขียนบทความเรื่อง การบริหารการศึกษา สำหรับศตวรรษที่ 21 กล่าวว่า การบริหารการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

1. มีความคาดหวังสูง ผู้นำสถานศึกษาที่มีวิสัยทัศน์จะมุ่งความสำเร็จและจะใช้ความพยายามเพื่อให้นักเรียนทุกคนบรรลุผลในความสำเร็จนั้น นักเรียนจะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่เพื่อความก้าวหน้า หรือกับรายวิชาที่ไม่คุ้นเคย นักเรียนจะถูกท้าทายด้วยหลักสูตรที่มีลักษณะเข้มงวด การมุ่งการศึกษาในระดับวิทยาลัยและการศึกษาต่อเนื่องอย่างจริงจัง
2. การให้ความสำคัญกับจุดมุ่งหมายพื้นฐาน สถานศึกษาเป็นแหล่งการเรียนรู้ เป็นจุดหมายที่สำคัญยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด ทุกสิ่งทุกอย่างจึงมุ่งการบรรลุจุดมุ่งหมายนั้น
3. ความสามารถพิเศษในการแก้ปัญหาแบบร่วมมือ ผู้นำสถานศึกษาที่ฉลาดจะแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ มาใช้ และร่วมมือกันแก้ปัญหา สร้างความเป็นหุ้นส่วนให้เกิดขึ้นทุกระดับของโรงเรียน ใช้ความร่วมมือนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และเพื่อความสำเร็จขององค์กร
4. มีจิตมุ่งสร้างสรรค์ ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี และนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ทั้งในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนรู้ของนักเรียน การประเมินผลการงบประมาณ และอื่นๆ เป็นผู้นำในเรื่องเทคโนโลยี
5. ความสามารถในการแปลความข้อมูล ผู้นำสถานศึกษาต้องรู้คุณค่าของข้อมูลที่ดี และนำมาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว นำสู่การปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อวัตถุประสงค์ได้เปรียบและเป็นที่ต้องการของทุกองค์กร นักคิดที่เป็นที่ต้องการมากขึ้นทุกวันนี้คือ นักคิดสร้างสรรค์ซึ่งทุกคนสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดได้
6. ความสามารถในการบริหารเวลาและความใส่ใจ ผู้นำสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการบริหารเวลาในปัจจุบัน และในอนาคต และการมอบอำนาจ เนื่องจากโรงเรียนมีภารกิจมากมาย

ทั้งการพัฒนาวิชาชีพเทคโนโลยี บุคลากร งบประมาณ นักเรียน และครอบครัว และอื่นๆ ซึ่งทุกกรณีต้องทำด้วยใจรัก ที่มุ่งสู่ความสำเร็จของผู้เรียน

อมรรัตน์ เตชะนอก (2563, หน้า 367-368) ได้เขียนบทความเรื่อง การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 Education Management Towards Excellence In The 21st Century โดยมีเนื้อหาว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษามีความจำเป็นต้องมีทักษะต่าง ๆ เพื่อการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษา โดยอ้างอิงถึง แพรดาว สอนงพันธ์ (2557, หน้า 4) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ต้องประกอบด้วยทักษะ 11 ทักษะ คือ

1. ทักษะด้านเทคนิค คือ ผู้บริหารจะต้อง เรียนรู้เทคนิควิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ และศึกษาหาความรู้อยู่ตลอดเวลา
2. ทักษะด้านมนุษย คือ ผู้บริหารควรมีอารมณ์ดี เข้ากับคนได้ง่าย ยิ้มแย้ม โดยยึดหลักพรหมวิหาร 4
3. ทักษะด้านการศึกษา และการสอน คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำด้านวิชาการ และมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ
4. ทักษะด้านความคิดรวบยอด คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลรอบด้าน รู้จักการฝึกคิดวิเคราะห์ ประมวลผล และนำไปกำหนดกลยุทธ์ นโยบาย ให้สอดคล้องกับสถานการณ์
5. ทักษะด้านความรู้ ความคิด คือ ผู้บริหารควรศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองโดยอาศัยหลัก และทฤษฎีต่าง ๆ ความรู้ ประสบการณ์ มาช่วยในการวิเคราะห์ทำให้ตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง
6. ทักษะด้านการบริหาร คือ ผู้บริหารควรเรียนรู้จากประสบการณ์ นำมาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการทำงาน ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีการบริหาร
7. ทักษะด้านการวางแผน คือ ผู้บริหารควรมีเทคนิคในการวางแผน จัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการกำกับติดตามผลการดำเนินงาน
8. ทักษะด้านการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารควรพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ รู้เทคนิคการสื่อสาร เพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน
9. ทักษะด้านการประเมิน คือ ผู้บริหารควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเกณฑ์การประเมินในรูปแบบต่าง ๆ และมีการพัฒนาทั้งในรูปแบบที่เป็นระบบและไม่เป็นระบบ
10. ทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร และการบริหารจัดการ คือ ผู้บริหารจะต้องก้าวให้ทันการเปลี่ยนแปลง เปิดใจกว้าง รวมถึงเป็นผู้นำในด้านเทคโนโลยี
11. ทักษะด้านการสร้างทีมงาน คือ ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและประสานให้เป็นทีมเดียวกัน มีความตระหนักในการทำงานเป็นทีม เพื่อขับเคลื่อนองค์การสู่ความสำเร็จ

David W. Johnson., & Johnson, R. T., 1989 หน้า 311- 321 ได้เขียนบทความเรื่อง การเรียนรู้แบบร่วมมือและการแก้ไขความขัดแย้ง: ทักษะที่จำเป็นแห่งศตวรรษที่ 21 โดยมีเนื้อหาว่า ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่ปัจเจกบุคคล ชุมชน ประเทศ และภูมิภาคต่างๆ ทั่วโลก ล้วนพึ่งพากันทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ นิเวศวิทยา และการเมืองเพิ่มมากขึ้น ซึ่งทำให้เหตุการณ์ในประเทศหนึ่งมีอิทธิพลต่อประเทศอื่นได้มากขึ้นเช่นกัน การทำความเข้าใจธรรมชาติของระบบพึ่งพาอาศัยกัน วิธีการให้มีประสิทธิผล และวิธีการจัดการความขัดแย้งคือคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับพลเมืองและผู้นำในอนาคต ดังนี้

1. ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารในอนาคตต้องเข้าใจธรรมชาติของระบบพึ่งพาอาศัยกัน รู้จักการดำเนินชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทักษะที่จำเป็นอย่างมาก การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งหากต้องการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายที่เกิดขึ้น
2. ทักษะการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคลและระหว่างกลุ่ม การทำความเข้าใจลักษณะการพึ่งพาอาศัยกันเป็นสิ่งจำเป็น ความขัดแย้งปรากฏขึ้นเมื่อมีการทำงานร่วมกัน ดังนั้น ผู้บริหารควรมีทักษะในการรับมือเพื่อหาทางแก้ไขปัญหามีร่วมกัน
3. ทักษะความเป็นพลเมืองยุคดิจิทัล ทักษะนี้จะช่วยให้ใช้เทคโนโลยีได้อย่างปลอดภัยและรับผิดชอบ มีทัศนคติในการใช้เทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ และมีประสิทธิภาพ เทคโนโลยีส่วนใหญ่ถูกใช้เพื่อเพิ่มโอกาสในการทำงานที่มีเป้าหมายร่วมให้สำเร็จลุล่วง
4. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรม เป็นทักษะในการคิดค้นริเริ่มสิ่งใหม่ รวมถึงวิธีแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์ เป็นความคิดที่มีคุณภาพสูง ผู้บริหารควรสร้างความคิดค้นแบบและเป็นบุคลากรที่สร้างสรรค์
5. ทักษะการให้เหตุผลขั้นสูง นอกจากความคิดสร้างสรรค์แล้ว ควรมีการพัฒนาวิธีให้เหตุผลขั้นสูง ซึ่งประสบการณ์ความร่วมมือช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปสู่การรับรู้ขั้นสูงและการให้เหตุผลทางจริยธรรมได้
6. ทักษะความสัมพันธ์แบบออนไลน์ ในศตวรรษที่ 21 นี้ ความสัมพันธ์อาจเกิดขึ้นหรือพัฒนาในโลกออนไลน์ได้บ่อยขึ้น ความสัมพันธ์แบบออนไลน์มักเกิดจากเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ร่วมกัน ไม่ใช่เกิดขึ้นแบบไร้ทิศทาง กล่าวคือ ถ้ามีทักษะความร่วมมือ ความสัมพันธ์ออนไลน์ก็มีโอกาสประสบความสำเร็จมากขึ้น

Hoyle, English and Steffy, 2005 (อ้างอิงใน แพรดาว สมองผัน, 2557, หน้า 34) ได้เขียนหนังสือเรื่องทักษะที่ทำให้ประสบความสำเร็จของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 (Skills for Successful 21st Century School Leaders) ประกอบด้วย 10 ทักษะ ดังนี้

1. ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Skills in Visionary Leadership)
2. ทักษะในการกำหนดนโยบายและการปกครอง (Skills in Policy and Governance)

3. ทักษะการสื่อสารและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน (Skills in Communication and Community Relations)
 4. ทักษะการบริหารจัดการองค์กร (Skills in Organizational Management)
 5. ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร (Skills in Curriculum Planning and Development)
 6. ทักษะการจัดการเรียนรู้ (Skills in Instructional Management) ทักษะในการบริหารจัดการบุคลากร (Skills in Staff Management)
 7. ทักษะการประเมินผลงานและการบริหารบุคลากร (Skills in Staff Evaluation and Personnel Management)
 8. ทักษะการจัดการเรียนรู้ (Skills in Instructional Management)
 9. ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การประเมินผลและการวางแผน (Skills in Educational Research, Evaluation and Planning)
 10. ค่านิยมและจริยธรรมของการเป็นผู้นำ (Values and Ethics of Leadership)
- จากทัศนะของนักวิชาการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นตัวแปรทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากทัศนะนักวิชาการ

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21	1. ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2557)	2. ชัยยนต์ เพาพาน (2559)	3. วิจารย์ พานิช (2559)	4. วิโรจน์ สารรัตน์ (2561)	5. อมรรัตน์ เดชะนอก (2563)	6. Johnson, D. W., & R. T. (1989)	7. Hoyle, English and Steffy (2005)	สรุป
1. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี	✓	✓	✓		✓	✓		5
2. ทักษะสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม		✓	✓					2
3. ทักษะการเรียนรู้	✓		✓		✓		✓	4
4. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ	✓		✓	✓	✓	✓	✓	6
5. ทักษะการวางแผนและการพัฒนาหลักสูตร					✓		✓	2
6. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	✓		✓			✓		3
7. ทักษะการจัดการและการปรับตัว		✓		✓	✓		✓	4
8. ทักษะความเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์							✓	1
9. ทักษะการให้เหตุผลขั้นสูง						✓		1
10. ทักษะการคิดในเชิงธุรกิจและทักษะ ประกอบการ	✓							1
11. ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการ แก้ปัญหา	✓		✓					2
12. ทักษะการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างบุคคล						✓		1
13. ทักษะการวิจัยทางการศึกษา การ ประเมินผลและการวางแผน					✓		✓	2

จากตาราง 1 ผลการสังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จากทัศนะของนักวิชาการ พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มี 13 ด้าน เมื่อพิจารณาความถี่ของตัวแปร สรุปได้ว่ามีตัวแปร 5 ทักษะ ที่มีความถี่ระหว่างจำนวน 3 - 6 ความถี่ คือ

1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี
3. ทักษะการเรียนรู้

4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว

5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

ดังนั้น การศึกษาทักษะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้เลือกตัวแปรออกมาทั้ง 5 ทักษะ เพื่อให้เหมาะสม สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสาร ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงาน สามารถ พูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตาม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้เทคนิคการสื่อสาร การพูด ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และความสำเร็จในองค์กร

2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี หมายถึง ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับ ความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ รวมถึงเป็นผู้นำ ในด้านเทคโนโลยี มีความสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการศึกษาค้นคว้าเรียนรู้ เกี่ยวเนื่องกับข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารที่รวดเร็วและกว้างขวาง ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว

3. ทักษะการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สนใจ ใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหาร ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง จากแหล่งต่างๆ ทั้งเอกสารสิ่งพิมพ์ และฐานข้อมูลเครือข่ายอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่าง ๆ มาช่วยในการวิเคราะห์จะทำให้นำความรู้มาใช้ในการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม

4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว หมายถึง ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการ บริหารจัดการโดยนำแนวคิดและทฤษฎีการบริหาร มาประยุกต์ใช้ปรับปรุงการทำงาน สามารถบริหาร เวลา และสามารถปรับเปลี่ยนบทบาท เป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผน กำหนดแนวทางปรับองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้อง บริบทสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป สามารถนำสถานศึกษาสู่เป้าหมายคุณภาพที่กำหนด

5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่ม คิดสิ่งใหม่เพื่อพัฒนาการจัดการสถานศึกษา สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม คิดออกแบบวิธีแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ในศตวรรษที่ 21 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงต้องมีการ แก้ปัญหาโดยใช้ความคิดใหม่ ๆ สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ในการบริหารงานในสถานศึกษา เพื่อปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

บริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ความเป็นมาและอำนาจหน้าที่

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560 โดยให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. จัดทำนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายมาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น
2. วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและแจ้งการจัดสรรงบประมาณที่ได้รับให้หน่วยงานข้างต้นรับทราบ รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว
3. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
4. กำกับ ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และในเขตพื้นที่การศึกษา
5. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
6. ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่างๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดและพัฒนาศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
7. จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
8. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา รูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา
9. ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
10. ประสาน ส่งเสริมการดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานด้านการศึกษา
11. ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไภกับองค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ รับผิดชอบการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน และในจังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 18 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 57 โรงเรียน

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรต้นแบบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย

พันธกิจ

1. การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
3. ส่งเสริมการพัฒนา ศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสรรถะตามหลักสูตร และคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21
4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
5. ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นครูยุคใหม่มีอาชีพ
6. ส่งเสริมการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
7. ปรับสมคูลและส่งเสริมการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนาสู่ Thailand 4.0

เป้าหมาย

1. ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง

และเป็นพลเมืองดีของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบ ต่อสังคมและผู้อื่น ซื่อสัตย์ สุจริต มัธยัสถ์ อุดม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักชาติ ศาสนา

2. ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่นๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ สร้างความสามารถในการแข่งขัน

3. ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาพที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถในการพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเป็นพลเมือง พลโลกที่ดี (Global Citizen) พร้อมก้าวสู่สากลนำไปสู่การสร้างสรรค์ความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ

4. ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (ผู้พิการ) กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพ

5. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้และ จรรยาบรรณตามมาตรฐานวิชาชีพ

6. สถานศึกษาจัดการศึกษาเพื่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์สถานศึกษา มีสมรรถนะในการ บริหารจัดการเชิงบูรณาการ มีการกำกับ ติดตาม ประเมินผล มีระบบข้อมูลสารสนเทศที่มี ประสิทธิภาพ และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ใช้งานวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรมใน การขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีงานวิจัยในประเทศที่พอสรุป ได้จากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศศิตา เพลิณจิต, 2558 ได้ทำการวิจัยเรื่องทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 311 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย คือ ด้านภาวะผู้นำ

และความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านทักษะด้านสังคมและทักษะข้ามวัฒนธรรม ด้านความยืดหยุ่น และการปรับตัว ด้านการเป็นผู้สร้างหรือผลิตและรับผิดชอบเชื่อถือได้ และด้านการริเริ่มสร้างสรรค์ และการเป็นตัวของตัวเอง 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ไม่แตกต่างกัน

พรทิพย์ พลประเสริฐ, 2560 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน และเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 321 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษย เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษย เมื่อพิจารณาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ทักษะด้านมนุษย เมื่อพิจารณาตามสถานศึกษาขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวมพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รชฏ ทนวัฒนา, 2560 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตบึงกุ่ม สังกัดกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการ ครู ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 196 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุก ด้าน 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ วุฒิ การศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า 1) ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็น ต่อทักษะการบริหารของผู้บริหาร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ข้าราชการครูที่มีวุฒิ การศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อทักษะการบริหารงานของผู้บริหาร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิลาวัลย์ คลังกลาง, 2560 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 20 คน และครูผู้สอน 293 คน รวม 313 คน ผลการศึกษา พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหาร มีพฤติกรรมอยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยด้านที่มีทักษะสูงสุดคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ส่วนด้านที่มีพฤติกรรมต่ำสุด คือ ด้านความคิดรวบยอด 2) การเปรียบเทียบทักษะการบริหารของผู้บริหาร จำแนกตามตำแหน่งมีพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในภาพรวมและรายด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมสูงกว่าครูผู้สอน และเมื่อจำแนกตามประสบการณ์ มีพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งภาพรวมและรายด้านเช่นเดียวกัน

เมธพร ชิวขยาภรณ์, 2563 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และเพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ทำงานและตำแหน่งงาน มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 181 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยจำแนกตามเพศ และตำแหน่งงาน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งภาพรวมและรายด้าน ส่วนการจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ทั้งภาพรวมและรายด้านมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สัตตบุษย์ โพธิ์รุท, 2564 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 21 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และแนวทางการพัฒนาทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำนวน 335 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ขนาดของโรงเรียนและจังหวัดที่โรงเรียนตั้งอยู่ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

อดิภาณุจน์ ศรีสังข์, 2564 ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาจันทบุรี จำนวน 324 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามเพศ และขนาดของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

คริสตัล เทิร์นเนอร์ (Crystal Turner) ได้ศึกษาผู้อำนวยการเขตการศึกษาของรัฐแคลิฟอร์เนียเกี่ยวกับการไปใช้นำทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาวิชาชีพและการฝึกอบรมครูจำเป็นต่อการปฏิรูปทั้งเขต หากไม่มีการฝึกอบรมและการสนับสนุนที่เหมาะสมกับครู การปฏิรูปอย่างยั่งยืนไม่น่าเป็นไปได้ 2) ความเป็นผู้นำของครู มีความจำเป็นต้องทำงานร่วมกับอาจารย์ใหญ่เพื่อสร้างโรงเรียน ผู้นำสามารถสร้างการปฏิรูปที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ 3) หัวหน้าต้องระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญสำหรับการเปลี่ยนแปลงทักษะในศตวรรษที่ 21 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องรับผิดชอบต่อการเปลี่ยนแปลง หากปราศจากความรับผิดชอบก็ยากที่จะปฏิรูปทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้ยั่งยืน

เกรเกอร์ พี. อีเนอร์ (Egnor, Gregory P.) ได้ศึกษาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ประสบความสำเร็จสูงในเพนซิลเวเนีย ผลการวิจัยพบว่า สามารถนำผลการวิเคราะห์ไปให้คำแนะนำเพื่อช่วยจัดการกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนประถมศึกษา การศึกษานี้เป็นการเสนอวิธีให้รัฐเพนซิลเวเนีย ช่วยอำนวยความสะดวกในการนำทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาได้

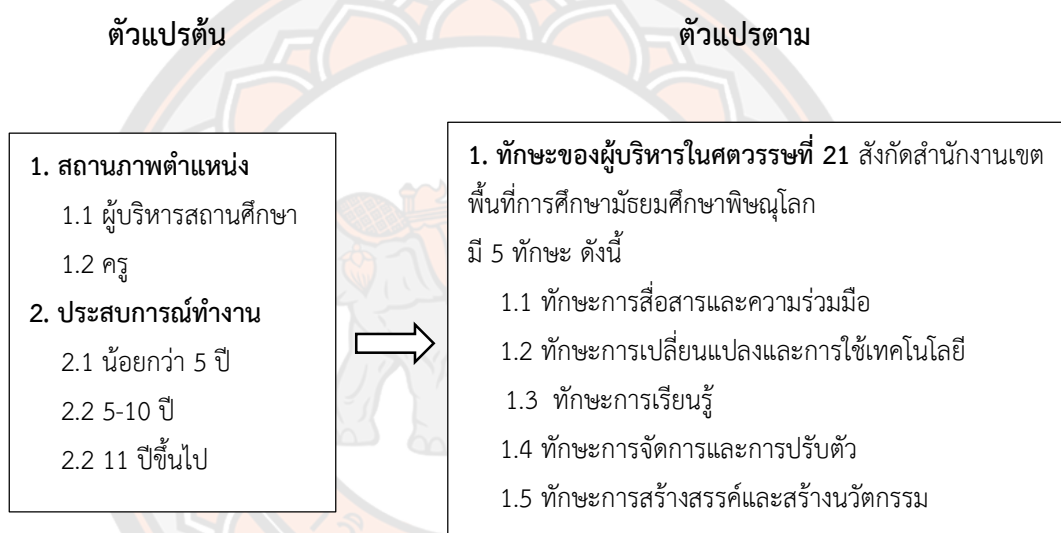
อแมนดา คริสเวลล์ โจนส์ (Amanda Criswell Jones) ได้ศึกษาผู้นำในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการเป็นผู้นำ ผลการศึกษาคือผู้บริหารและครูระบุความจำเป็นของผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืน มีแนวทางปฏิบัติในเชิงคุณภาพเพื่อให้ครูได้รับรู้เกี่ยวกับการนำทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์และการรับรู้ของครูเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารของครู โดยรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพผ่านการสัมภาษณ์ครู 5 คน และวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินเชิงปริมาณโดยใช้การทดสอบ t แบบคู่ เพื่อตรวจสอบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้นหรือลดลง การวิจัยในโรงเรียนที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรมและการเรียนการสอน การปฏิบัติที่สะท้อนถึงวิธีการเรียนรู้ในยุคสารสนเทศ ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ วิเคราะห์จากคะแนนเกรด 3 ถึง 5 ใน ACT Aspire โดยมีนักเรียนจำนวน 200 คน เข้าร่วมการประเมินตามที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนที่ทำการวิจัย ผลสัมฤทธิ์จะสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เอสเทอร์ แวน ลาร์ (Ester van Laar) ได้ศึกษา ทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัล ในศตวรรษที่ 21 สำหรับคนทำงาน การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ ผลการวิจัยการศึกษานี้ ให้ความสำคัญกับปัจจัยกำหนดของทักษะในศตวรรษที่ 21 และทักษะดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 มีการตรวจสอบทักษะต่อไปนี เทคนิคข้อมูลการสื่อสารการทำงานร่วมกัน การคิดเชิงวิเคราะห์ ความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา เพื่อให้เข้าใจถึงความแตกต่างในระดับทักษะเหล่านี้ ของคนงานเราจำเป็นต้องทราบปัจจัยที่กำหนดระดับทักษะของแต่ละคน ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า มีความต้องการอย่างมากในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยกำหนดทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกัน ในบริบทดิจิทัลแทบจะไม่มีการศึกษาปัจจัยกำหนดความคิดสร้างสรรค์และการคิดเชิงวิพากษ์ นอกจากนี้ปัจจัยกำหนดที่ระบุไว้ของการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ยังจำกัดอยู่ที่ปัจจัยกำหนด บุคลิกภาพและจิตใจโดยละเอียด ตัวอย่างเช่น ปัจจัยกำหนดทางสังคม การสนับสนุนทางสังคม แม้ว่า การศึกษาทักษะดิจิทัลจะมีความหลากหลายมากกว่า แต่ส่วนใหญ่ครอบคลุมปัจจัยทางประชากร และเศรษฐกิจและสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นโดยอาศัยแนวคิดจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาของไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2557), ชัยยนต์ เพาพาน (2559), วิจารย์ พานิช (2559), วิโรจน์ สารรัตน์ (2561), อมรรัตน์ เตชะนอก (2563), Johnson, D. W., & R. T. (1989), Hoyle, English and Steffy (2005) ประกอบด้วย 1) ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ 2) ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี 3) ทักษะการเรียนรู้ 4) ทักษะการจัดการและการปรับตัว 5) ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ดังภาพประกอบ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทักษะ ของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 57 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตมัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 117 คน และครู ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวน 2,164 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 2,281 คน (ที่มาข้อมูล : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์, 2565) (ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2565)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 39 คน และข้าราชการครู จำนวน 317 คน ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565 รวมจำนวนทั้งสิ้น 356 คน กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และเลือกกลุ่มครูโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนประชากรครู ในแต่ละอำเภอ โดยมีรายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูในสถานศึกษา สำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์

อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เมืองพิษณุโลก	807	149
บางระกำ	127	24
บางกระทุ่ม	63	12
วังทอง	175	32
เนินมะปราง	96	18
นครไทย	198	37
ชาติตระการ	82	15
พรหมพิราม	116	21
วัดโบสถ์	48	9
รวม	1,712	317

ที่มา : (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก-อุตรดิตถ์, 2565)
(ข้อมูล ณ วันที่ 25 มีนาคม 2565)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง และประสบการณ์
ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)
จำนวน 24 ข้อ ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ	จำนวน 6 ข้อ
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี	จำนวน 5 ข้อ
3. ทักษะการเรียนรู้	จำนวน 4 ข้อ

4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว จำนวน 5 ข้อ

5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม จำนวน 4 ข้อ

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามตามวิธีการของ Likert (1961) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

2. สังเคราะห์ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการจัดการและการปรับตัว และทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คน มีรายนามผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

5.1 ผศ.ดร. ทศนะ ศรีปัดดา อาจารย์ผู้สอนสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
สังกัดภาควิชาบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัยนเรศวร

5.2 ดร. ลักษณะพร เข้มขัน ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนวัดสมอสุวรรณาราม

สำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3

5.3 ดร.กฤษฎา พรหมอินทร์

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

พิษณุโลก อุตรดิตถ์

โดยพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำคะแนนความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ได้จากการลงความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความเหมาะสมของข้อคำถามในแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 และให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขหรือเพิ่มเติมของข้อคำถามให้สมบูรณ์ มีความเหมาะสม ตลอดจนปรับแก้ไขข้อความบางข้อคำถามในการสื่อความหมายให้มีความชัดเจน

6. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่นำไปใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ข้อคำถามตามเกณฑ์ จำนวน 24 ข้อ และปรับปรุงเนื้อหาเพื่อให้ครอบคลุมทุกพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้น แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้ข้อคำถามที่นำไปใช้ได้รวมทั้งสิ้น 24 ข้อ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.987

8. นำผลการวิเคราะห์พิจารณาการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยวิธีการดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย นครสวรรค์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (google form) และบางส่วนเก็บข้อมูลด้วยตนเอง
3. นำข้อมูลที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย จากการส่งแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้รับคืนและข้อมูลสมบูรณ์จำนวน 356 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (%)
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายค่าเฉลี่ย ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน โดยการวิเคราะห์
ข้อมูล ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที
(t-test Independent)

3.2 เปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ความแปรปรวน
ทางเดียว (One-Way ANOVA)

4. นำข้อมูลที่ได้มาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ และเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน ให้เข้าใจตามที่ประเด็นการศึกษา จึงแบ่งผลการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ตาราง 3 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	39	10.96
ครู	317	89.04
รวม	356	100

จากตาราง 3 ผลการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 356 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นข้าราชการครู คิดเป็นร้อยละ 89.04

ตาราง 4 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	80	22.47
5-10 ปี	160	44.94
11 ปีขึ้นไป	116	32.59
รวม	356	100

จากตาราง 4 ผลการศึกษาสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.94 รองลงมา คือ มีประสบการณ์ทำงาน 11 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.59

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21	n = 356)		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ	3.99	0.43	มาก
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี	3.75	0.48	มาก
3. ทักษะการเรียนรู้	4.04	0.52	มาก
4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว	3.84	0.49	มาก
5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	3.64	0.55	มาก
รวม	3.86	1.05	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยภาพรวมทุกทักษะ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.86$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกทักษะอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ($\bar{X} = 3.99$) ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.64$) ตามลำดับ

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ

ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ	n = 356		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงาน	3.99	1.04	มาก
2. ผู้บริหารสามารถพูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามได้	3.92	1.09	มาก
3. ผู้บริหารสามารถประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	3.97	1.05	มาก
4. ผู้บริหารมีเทคนิคและวิธีการสื่อสารที่ดี	3.96	1.05	มาก
5. ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงานที่ดี	4.02	1.01	มาก
6. ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร	4.08	0.94	มาก
รวม	3.99	0.43	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 6 ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงานที่ดี ($\bar{X} = 4.02$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารสามารถพูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี

ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี	n = 356		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน	3.87	1.04	มาก
2. ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ	3.85	1.06	มาก
3. ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	3.73	1.04	มาก
4. ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว	3.79	1.04	มาก
5. ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.51	1.07	มาก
รวม	3.75	0.48	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.85$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.51$)

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ทักษะการเรียนรู้

ทักษะการเรียนรู้	n = 356		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	3.97	0.99	มาก
2. ผู้บริหารมีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21	4.04	0.96	มาก
3. ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งทางเอกสารสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง	4.10	0.93	มาก
4. ผู้บริหารใช้ความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่างๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม	4.04	0.96	มาก
รวม	4.03	0.52	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 3 ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งทางเอกสารสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.10$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.97$)

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ทักษะการจัดการและการปรับตัว

ทักษะการจัดการและการปรับตัว	n = 356		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารมีการนำแนวคิดและทฤษฎีการบริหารมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ	3.81	1.12	มาก
2. ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการทำงานได้อย่างเหมาะสม	3.79	1.09	มาก
3. ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.87	1.03	มาก
4. ผู้บริหารสามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปรับองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.71	1.14	มาก
5. ผู้บริหารสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายในทุกมิติอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนด	4.02	1.02	มาก
รวม	3.84	0.49	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการจัดการและการปรับตัว ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.84$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 5 ผู้บริหารสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายในทุกมิติอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนด ($\bar{X} = 4.02$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร ภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 4 ผู้บริหารสามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปรับองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความ สะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 3.71$)

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม	n = 356		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.87	1.03	มาก
2. ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค่นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	3.47	1.11	ปานกลาง
3. ผู้บริหารสามารถออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ เท่าทันกับยุคของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	3.66	1.05	มาก
4. ผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	3.56	0.97	มาก
รวม	3.64	0.55	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 3 ผู้บริหารสามารถออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ เท่าทันกับยุคของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ($\bar{X} = 3.66$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ข้อ 2 ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค่นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.47$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ตาราง 11 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง

ทักษะของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ผู้บริหาร สถานศึกษา		ครู		t	SIG. (2-tailed)
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ	3.96	0.48	3.99	0.42	-0.43	0.67
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้ เทคโนโลยี	3.56	0.48	3.77	0.47	-2.53	0.01*
3. ทักษะการเรียนรู้	4.03	0.50	4.04	0.52	-0.04	0.97
4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว	3.89	0.46	3.83	0.50	0.75	0.46
5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้าง นวัตกรรม	3.73	0.58	3.62	0.55	1.18	0.24
รวม	3.84	1.06	3.72	1.15	-0.21	0.47

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการจัดการและการปรับตัว ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสรุปโดยรวมผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ทักษะของผู้บริหาร ในศตวรรษที่ 21	ประสบการณ์ทำงาน						F	Sig.
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11 ปีขึ้นไป			
	(n=80)		(n=160)		(n=116)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ทักษะการสื่อสาร และความร่วมมือ	3.95	0.39	3.99	0.49	4.01	0.43	0.42	0.66
2. ทักษะการ เปลี่ยนแปลงและ การใช้เทคโนโลยี	3.75	0.46	3.73	0.51	3.78	0.44	0.62	0.54
3. ทักษะการเรียนรู้	4.02	0.53	4.06	0.52	4.01	0.51	0.37	0.69
4. ทักษะการจัดการ และการปรับตัว	3.89	0.44	3.82	0.49	3.83	0.56	0.68	0.51
5. ทักษะการ สร้างสรรค์และ นวัตกรรม	3.70	0.54	3.65	0.52	3.57	0.61	1.38	0.25
รวม	3.90	1.01	3.90	1.07	3.92	1.03	0.69	0.53

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการจัดการและการปรับตัว และทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดประสงค์ 1) เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ โดยจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำนวนทั้งสิ้น 2,281 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครู ในจังหวัดพิษณุโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารแบบเจาะจง เลือกกลุ่มตัวอย่างครูโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามสัดส่วนประชากรครูในแต่ละอำเภอ รวมจำนวนทั้งสิ้น 356 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ แบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเก็บรวบรวมจากผู้บริหารและครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 โรงเรียน และผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งหนังสือถึงผู้บริหารเพื่อขอเก็บข้อมูลและแบบสอบถามจากผู้บริหารและครู โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (google form) และบางส่วนเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 356 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และการเปรียบเทียบทักษะผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยการทดสอบค่าที (t-test Independent) และประสบการณ์ทำงาน วิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ สรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ พบว่า ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทุกทักษะอยู่ในระดับมาก โดยทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ รองลงมา ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ส่วนทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม

1.1 ระดับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร มีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ ขององค์กร รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการ ประสานงานที่ดี ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถพูดอธิบาย จูงใจใ้มน้าวให้ผู้อื่น คล้อยตามได้

1.2 ระดับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร เปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ผู้บริหาร มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

1.3 ระดับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ ทักษะการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทั้งทางเอกสารสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และ สนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ

1.4 ระดับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุดรดิตถ์ ทักษะการจัดการและการปรับตัว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหาร

สามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายในทุกมิติอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนด รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร ภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ผู้บริหารสามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปรับองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความ สะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

1.5 ระดับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจญญโลก อุดรดิตถ์ ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับ มาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ผู้บริหารสามารถออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาดังๆ อย่างสร้างสรรค์ เท้าทันกับยุคของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจญญโลก อุดรดิตถ์ จำแนกตามแห่งและประสบการณ์ทำงาน สามารถสรุป ผลการวิจัย ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจญญโลก อุดรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่ง งานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการ จัดการและการปรับตัว ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะการ เปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสรุปโดยรวม ผู้บริหารและครู มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาพิจญญโลก อุดรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มี ประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการ เปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการจัดการและการปรับตัว และทักษะการ สร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาพิจนุโลก อุตตรดิตถ์ มีประเด็นการอภิปรายผล ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พิจนุโลก อุตตรดิตถ์ โดยภาพรวมทุกทักษะ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะ พบว่า ทุกทักษะอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ดังนี้ ทักษะการเรียนรู้ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ทักษะการจัดการและการปรับตัว ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ทักษะการสร้างสรรค์ และสร้างนวัตกรรม ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวคิดทักษะของผู้บริหารแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นทักษะที่เกิดขึ้นมาจากหลายกลุ่ม ซึ่งได้มาจากการสังเคราะห์ของนักวิชาการ ที่มีความเห็น สอดคล้องกันว่า ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีทักษะต่าง ๆ เพื่อที่จะเข้าไปร่วมกันสร้างความเปลี่ยนแปลง เพราะโลกเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้บริหารควรมีทักษะที่สำคัญในการเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรม เพื่อการบริหารงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ต้องมีการปฏิรูป การศึกษา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ จึงต้องปรับตัวเพื่อให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่จะนำพา สถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ สามารถตอบสนองต่อการแข่งขัน และทันสมัยเหมาะสมกับการ เปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล (2563) ได้ทำการศึกษา ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าโลกในยุคศตวรรษที่ 21 มีการ พัฒนาด้านเทคโนโลยีสูง มีการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารสะดวกมาก ยิ่งขึ้น จึงทำให้ผู้บริหารจะต้องปรับตัว ให้เข้ากับยุคสมัย และคิดสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ อยู่เสมอ และทุกภาคส่วนจะต้องร่วมมือกันทำงาน และยังสอดคล้องกับ วลลิกา พูลศิริ (2562) ได้ทำการศึกษา ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17 พบว่า โดยรวม และรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ สุณิสสา แพทย์พิพัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุง กุล (2563) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชนทางการ เรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1 ทักษะการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทักษะ การเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนาได้ เป็นสิ่งสำคัญในการเสริมสร้างทักษะอื่น ๆ โดยผู้บริหารจะต้องมีความใฝ่รู้อยู่เสมอ มีการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนา ตนเองและเป็นผู้นำทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและนำพาองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วิไลวรรณ พ่อคำช้าง (2564) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ มีผลต่อการทำงานร่วมกันเพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ควรรู้เทคนิคการสื่อสาร การพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และเพิ่มช่องทางในการสื่อสารให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ปัจจุบัน มีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อสื่อสารในการทำงาน มีการสนับสนุน ช่วยเหลือ รวมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา บุญสอาด (2563) ได้ทำการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะในการสื่อสารและความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก

1.3 ทักษะการจัดการและการปรับตัว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ มีทักษะการบริหารจัดการและการปรับตัวได้เป็นอย่างดี มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการกำหนดเป้าหมายและการวางแผน การจัดการ ควบคุมและติดตามงานอย่างเป็นระบบ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยการใช้วิธีที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารงานได้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการบริหารจัดการองค์การ มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้บริหารมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เทคโนโลยีมากขึ้น โดยเฉพาะในการค้นหาข้อมูลสารสนเทศที่ทันสมัย และเพื่อใช้ในการบริหารจัดการในองค์กรอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี พบว่า ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน ด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี โดยรวม

อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในยุคปัจจุบัน เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงทำให้ผู้บริหารต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการใช้ชีวิตและการทำงาน รวมทั้งต้องมีความสามารถเปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส ในการนำนวัตกรรมมาใช้ในการปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ เพื่อช่วยกันสร้างสิ่งใหม่และมีประโยชน์ ในระบบการศึกษา จึงจะสามารถขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ไกรศร เจียมทอง (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทักษะด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับ นริศรา บุญสอาด (2563) ได้ทำการศึกษาทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทักษะความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามแห่งและประสบการณ์ทำงาน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความสามารถในการประสานงาน และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกัน มีการช่วยเหลือกัน สามารถวางแผนทางการปฏิบัติงานของบุคลากรได้เท่าเทียมและเหมาะสม เพื่อให้เกิดความร่วมมือนำไปสู่การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ และเกิดความสำเร็จในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาพร ชิวขยาภรณ์ (2563) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ผู้บริหารและข้าราชการครูที่มีตำแหน่งงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และไม่สอดคล้องกับ สัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารในโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผล

ต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 โดยจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้ที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นมากกว่าครูผู้สอน

2.2 ผลการเปรียบเทียบทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ผู้บริหารและครูที่มีประสบการณ์ทำงานที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูทำงานร่วมกันทั้งองค์กร โดยพยายามทำความรู้จักและทำความเข้าใจความแตกต่างของแต่ละบุคคล ผู้บริหารมีเทคนิคการสั่งการมอบหมายงาน การสอนงาน รวมทั้งเทคนิควิธีการในการปฏิบัติการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ และมีเทคนิคในการระดมความคิดการทำงานแบบร่วมมือ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กนิษฐา ทองสมุทร (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยจำแนกตามประสบการณ์ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วิไลวรรณ พ้อคำช้าง (2564) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขตปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยจำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับ อติกาญจน์ ศรีสังข์ (2564) ได้ทำการศึกษาทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ มณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ได้ทำการศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกัน และไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้

1. ด้านทักษะการเรียนรู้ ควรส่งเสริมผู้บริหารให้เป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ โดยการสนับสนุนส่งเสริมให้มีการอบรมให้ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเอง

2. ด้านทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ ผู้บริหารควรฝึกทักษะการพูด เพื่อให้สามารถพูดอธิบาย จูงใจ โน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามได้ โดยเริ่มจากการมีจุดมุ่งหมายในการพูด มีการเตรียมตัว เตรียมคำพูด และสำรวจการพูดของตนเองอยู่เสมอ สามารถฝึกฝนทักษะการพูดได้จากการเข้าอบรมต่าง ๆ

3. ด้านทักษะการจัดการและการปรับตัว ผู้บริหารควรมีความสามารถในการวางแผน กำหนดแนวทางและการปรับองค์กร เพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยการนำปัญหาหรืออุปสรรคที่ได้จากการวิเคราะห์มาวางแผน กำหนดเป็นแนวทางและปรับเปลี่ยนแก้ไขให้ดีขึ้นตามบริบท

4. ด้านทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี ผู้บริหารควรมีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการให้มากขึ้น จะทำให้เกิดการพัฒนางานที่ทันสมัย รวดเร็ว และประหยัดเวลามากขึ้น

5. ด้านทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม ผู้บริหารควรสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม โดยศึกษาการพัฒนา นวัตกรรมต่าง ๆ และนำมาใช้ต่อยอดพัฒนาเพื่อใช้ในการบริหารจัดการในองค์กร

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหาร ด้านทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม หรือแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อผู้บริหารจะได้มีความเชี่ยวชาญทางด้านนวัตกรรมที่แปลกใหม่ สามารถนำมาพัฒนาองค์กรให้ก้าวหน้า เทคโนโลยีและยกระดับในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลสถานศึกษา

บรรณานุกรม

- กนิษฐา ทองสมุทร. (2561). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการ
รับรู้ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- ไกรสร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- จันทร์พรณี สงวนนาม. (2551). ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา. นนทบุรี : บุ๊คพอยท์.
- จารุณี ดวงแก้ว. (2553). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 3
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- จิรวัดน์ พึ่งสุข. (2553). สภาพและปัญหาการใช้สารสนเทศเพื่อการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา
และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ
ที่ 21. วารสารวิจัยการศึกษา 12, no. 1
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). ทักษะภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : มัลติมีเดียฟอร์แมชันเทคโนโลยี
- ณัฐพงษ์ ปรีชานนทกุล. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อการ
บริหารงานวิชาการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจังหวัด
ระยอง จันทบุรี และตราด.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2550). ทักษะผู้บริหาร. กรุงเทพฯ : จี. พี ไฮเบอร์พรีนท์
- ทิพวรรณ ชมพูนุช. (2552). บทบาทการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ลพบุรี
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- ธงชัย สันติวงศ์. (2555). พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญพัฒน์.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2557). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : ตีรณสาร
- นริศรา บุญสอาด. (2563). ทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร

- บรรจบ บุญจันทร์. (2556). *การบริหารสถาบันเพื่อความเป็นเลิศ*. มหาสารคาม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุญช่วย สายราม. (2559). *ทักษะภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://wetoknows.blogspot.com/2016/12/blog-post.html>.
- บุบผา เรืองรอง. (2556). *การเรียนรู้โดยการลงมือทำ (Learning by doing)*. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://taamkru.com/th>.
- ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). *หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพิษณุโลก
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า.
- พลสันต์ โพธิ์ศรีทอง. (2554). *ครูยุคใหม่* (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=11064&Key=hotnew>
- พิมพา ธรรมสิทธิ์. (2554). *หลักการบริหารการศึกษา*. อุดรดิตถ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2557). *ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาของโลกในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์ และคณะ. (2557). *เติบโตเต็มตามศักยภาพ สู่ศตวรรษที่ 21 ของการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- มูนา จารง. (2560). *การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- เมธพร ชิวขยาภรณ์. (2563). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในอำเภอเชียงแสน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา
- รชฏ ทนวัฒนา. (2560). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในโรงเรียนเขตปิงกู๋ม สังกัดกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วัลลิภา พูลศิริ. (2562). การศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 17

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

วิจารณ์ พานิช. (2560). ศาสตร์และศิลป์ของการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิจารณ์ พานิช. (2559). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสยามกัมมาจล

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2553). ผู้บริหารโรงเรียนสามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ. ขอนแก่น : โรงพิมพ์คลังน่านาวิทยา

วิลาวัลย์ คลังกลาง. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยปทุมธานี

วิไลวรรณ พ่อคำช้าง. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในสหวิทยาเขต ปิยมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

ศศิตา เพลินจิต. (2558). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ศศิทิพ ทิพโม. (2552). ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง สังกัดเทศบาลจังหวัดสระบุรี

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และคณะ. (2556). ปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการเรียนรู้ แห่งศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สมพร แพร่ม้วน. (2551). คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้เชิงประจักษ์ ของผู้บริหาร และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี.

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยเทพสตรี

สัตตบุษย์ โพธิ์รุท. (2564). ทักษะการบริหารของผู้บริหารในโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สัมมา ธนินต์. (2553). ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์. (2564).

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). บทวิเคราะห์การศึกษาไทยในโลกศตวรรษที่ 21. วารสารวิจัยการศึกษา 2, no. 4
- สิริรัตน์ นาคิน. (2557). การศึกษาพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักศึกษาชั้นปีที่ 2. นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สุนิสา แพทย์พิพัฒน์. (2563). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อชุมชน ทางการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- สุทัศน์ สังคะพันธ์. (2557). ทำไมต้องทักษะในศตวรรษที่ 21 ในบทความแห่งทักษะแห่งศตวรรษ ที่ 21.
- นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรและการสอน. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2554). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษาในกรุงเทพฯ : ปัญญาชน
- สุภัททา ปินทะแพทย์. (2555). ภาวะผู้นำของนักบริหารการศึกษามืออาชีพ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก <http://www.supatta.haysamy.com/leaoler-pro.html>
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2557). เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาครูและบุคลากรการศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 1-2 หลักสูตรพัฒนาครูโดยการสร้าง ระบบพี่เลี้ยง ณ โรงแรมนครแพร่ทาวเวอร์ อำเภอเมืองแพร่
- เสนาะ ดิยาวาร์. (2551). หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อดิภาณูจน์ ศรีสังข์. (2564). ทักษะการบริหารงานในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาตาม ความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- อมรรัตน์ เตชะนอก. (2563). การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศในศตวรรษที่ 21 วารสารการวิจัยปีที่ 5 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนพฤศจิกายน – ธันวาคม 2563
- Amanda Criswell Jones, “Leading the Charge in Changing Times 21st Century Learning and Leading” (University of South Alabama, 2016), abstract.
- Crystal Turner, “A Study of California Public School District Superintendents and Their Implementation of 21 St Century Skills” (University of Southern California, 2013), abstract.

- Drake, T. L. and Roe, W. H. (1986). *The Principal Ship*. New York: Macmillan.
- Ester Van Laar et al., “Determinants of 21st Century Digital Skills A Large Scale Survey among Working Professionals,” *Computers in human behavior* 100 (2019), abstract.
- Gardner. (1993). *Multiple Intelligence: The Theory in Practice*, New York: Basic Books.
- Gregory P Egnor, *A Case Study of 21st Century Skills in High Achieving Elementary School in Pennsylvania* (Indiana University of Pennsylvania, 2013), abstract.
- Harsey, P. and Blanchard, K. H. (1993). *Management of Organizational Behavior: Utilizing Human Resources*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Hoyle, J., F. English, & B. Steffy. (2005). *Skills for Successful 21st Century School Leadership*. Available : <http://www.rowmaneducation.com>
- Johnson, D.W. and Johnson, R.T. (1989). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive and Individualistic Learning*. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Katz. (1995). *Identification of Stream Drift Mechanisms: An Experimental and Observational Approach*. *Ecology*, 66(1): 1749-1761
- Robinson, J. (2012). *Crawling Out-of-the-Box: 5 New Skills for 21st Century School Leaders etrieved*. Available: <http://the21stcenturyprincipal.blogspot.com/2012/12/crawling-out-of-box-5-new-skills-for-html>

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๑๓

วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทัศนะ ศรีปัตตา

ด้วย นางสาวนุจรี พ่วงเพ็ญ รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๘๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.ลักษณพร เข้มขัน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนุจรี พ่วงเฟื่อง รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๘๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนุจรี พ่วงเฟื่อง

โทร. ๐๖-๓๔๑๒-๘๔๗๗

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๒๓๑๓

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๔ สิงหาคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ดร.กฤษฎา พรหมอินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวนุจรี พ่วงเพ็อง รหัสประจำตัว ๖๔๐๗๐๔๔๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ ๒๑ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.จิตมา วรณศรี เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามย์ นาอุดม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นางสาวนุจรี พ่วงเพ็อง

โทร. ๐๖-๓๔๑๒-๘๔๗๗

ภาคผนวก ข ผลการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถาม เรื่อง การศึกษาทักษะของ
ผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่	คนที่	คนที่			
		1	2	3			
1. ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ							
1.	ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารสามารถพูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามได้	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารสามารถประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารมีเทคนิคและวิธีการสื่อสารที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงานที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6.	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2. ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี							
1.	ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3.	ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลข่าวสาร และการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3. ทักษะการเรียนรู้							
1.	ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารมีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งทางเอกสาร สิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารใช้ความรู้ ประสบการณ์ หลัก และทฤษฎีต่างๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อคำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
4. ทักษะการจัดการและการปรับตัว							
1.	ผู้บริหารมีการนำแนวคิดและทฤษฎี การบริหาร มาประยุกต์ใช้ในการ บริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการ ทำงานได้อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนบทบาท ในการเป็นผู้นำที่วางแนวทางการ ปฏิบัติงานของบุคลากรภายใน สถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสามารถวางแผนกำหนดแนว ทางการปรับองค์กรเพื่อให้การทำงาน ในสถานศึกษามีความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบท แวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารสามารถนำองค์กรไปสู่ เป้าหมายในทุกมิติอย่างมีคุณภาพ ตามที่กำหนด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5. ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม							
1.	ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้ อย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	IOC	แปล ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
3.	ผู้บริหารสามารถออกแบบวิธีการแก้ไข ปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ เท่าทัน กับยุคของศตวรรษที่ 21 ที่มีการ เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมที่ พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารและการ จัดการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

Reliability

Scal: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Case	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.987	24

ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับการวิจัย

เรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มุ่งที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 จำนวน 24 ข้อ
3. ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่กระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามใดทั้งสิ้น

กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อประโยชน์ในการวิจัยและนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความร่วมมือด้วยดีและขอขอบพระคุณท่านผู้ตอบแบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวนุจรีย์ พ่วงเฟื่อง

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

วัตถุประสงค์ : แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการทำวิจัย หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน กรุณาตอบแบบสอบถามให้สมบูรณ์ ข้อมูลทั้งหมดที่ท่านตอบมาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการทำวิจัยครั้งนี้ โดยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการดำรงชีวิต และหน้าที่การงานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่อง ☐ ตามความเป็นจริง

1. ตำแหน่ง ☐ ผู้บริหารสถานศึกษา
☐ ครู
2. ประสบการณ์ทำงาน ☐ น้อยกว่า 5 ปี
☐ 5 – 10 ปี
☐ 11 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องว่างขวามือให้ตรงกับสภาพจริงและสอดคล้องกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพียงคำตอบเดียว โดยกำหนดคะแนนดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ผู้บริหารมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ						
1	ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการทำงาน					
2	ผู้บริหารสามารถพูดอธิบาย จูงใจโน้มน้าวให้ผู้อื่นคล้อยตามได้					
3	ผู้บริหารสามารถประสานงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี					
4	ผู้บริหารมีเทคนิคและวิธีการสื่อสารที่ดี					
5	ผู้บริหารมีความสามารถในการพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการประสานงานที่ดี					
6	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีให้เป็นทีมเดียวกันเพื่อนำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จขององค์กร					
ทักษะการเปลี่ยนแปลงและการใช้เทคโนโลยี						
7	ผู้บริหารเปิดใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในยุคปัจจุบัน					
8	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ					
9	ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำในด้านการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน					
10	ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ค้นคว้า ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็ว					
11	ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการงานในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
ทักษะการเรียนรู้						
12	ผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความใฝ่รู้ใฝ่เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และสนใจใคร่รู้ในสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
13	ผู้บริหารมีความรู้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21					
14	ผู้บริหารสามารถค้นคว้าหาความรู้ จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งทางเอกสารสิ่งพิมพ์และฐานข้อมูลจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้ด้วยตนเอง					
15	ผู้บริหารใช้ความรู้ ประสบการณ์ หลักและทฤษฎีต่างๆ มาช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม					
ทักษะการจัดการและการปรับตัว						
16	ผู้บริหารมีการนำแนวคิดและทฤษฎีการบริหาร มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ					
17	ผู้บริหารสามารถบริหารเวลาในการทำงานได้อย่างเหมาะสม					
18	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนบทบาทในการเป็นผู้นำที่วางแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากรภายในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
19	ผู้บริหารสามารถวางแผนกำหนดแนวทางการปรับปรุงองค์การเพื่อให้การทำงานในสถานศึกษามีความสะดวกรวดเร็ว คล่องตัว สอดคล้องกับสภาพบริบทแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป					
20	ผู้บริหารสามารถนำองค์กรไปสู่เป้าหมายในทุกมิติอย่างมีคุณภาพตามที่กำหนด					

ข้อ	ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ทักษะการสร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรม						
21	ผู้บริหารมีความสามารถในการคิดริเริ่ม สร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
22	ผู้บริหารสามารถสร้างสรรค์นวัตกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
23	ผู้บริหารสามารถออกแบบวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างสร้างสรรค์ เท้าทันกับยุคของศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					
24	ผู้บริหารสามารถนำนวัตกรรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้
(นางสาวนุจรี พ่วงเพ็อง)